

Ad ma currendum est  
in omni iudicio  
(De Imitatione Christi.  
Lib. III. Cap. 46)

# ÎNDREPTAR

FOAIE PENTRU GÂND ȘI FAPTĂ CREȘTINEASCĂ

MIRCEA ELIADE:

## Infelix culpa

## SCRIEREA LIMBII ROMÂNE

de  
N. I. HERESCU

SCRIEREA STRÂMBĂ

Academia R.P.R., în faimoasa ei sesiune „lărgită”, nu s'a mulțumit să ia măsurile necesare pentru strâmtarea limbii, ci a purces și la strâmbarea ortografiei. În hotărârea finală a sesiunii de pomină, citim la punctul 6:

„În ceea ce privește ortografia, Sesiunea propune Prezidiului Academiei R.P.R. numirea unei comisii care, pe baza desbaterilor începute în sesiunea actuală, să alcătuiască un proiect la ortografia limbii române. Acest proiect, după ce va fi discutat și însușit de Sesiunea Generală din toamna anului 1951 a Academiei R.P.R., va fi înaintat spre aprobare guvernului R.P.R.”

Scopul proiectului reforme ortografice e simplu: după ce se va fi stricat muzicalitatea latină a graului nostru și va fi fost înlocuită de găvârea bolborosită (sau, dacă preferați, de bolboroseala găvârită) ce urmează a se realiza prin introducerea cu duimul a vorbelor barbare, trebuie acum să i se poasească și chipul; trebuie să i se dea o înfățișare care să strâmbeze până la desfigurare frumoasele, nobilele trăsături ale limbii române.

Încă înainte ca „Sesiunea Generală” a Academiei R.P.R. să fi înaintat guvernului proiectul său, am avut sub ochi o mostră de ce ar fi să fie ortografia cea nouă, fiindcă revista „Cum vorbim” (An. III, no 7-8) a publicat proiectele personale pe care s'au grăbit să le prezinte doi academicieni bine-cunoscuți, d-nii Emil Petrovici și A. Graur. Acesta din urmă mai tipărea, în același număr al aceleiași reviste, și un articol de „doctrină ortografică”, intitulat: „Pentru o ortografie justă a limbii române”.

D-l Graur începea cu obișnuita și obligatoria tiradă privind regimul „burghezo-moșieresc”, care „a făcut tot ce a putut pentru a ține masele în ignoranță, și unul dintre mijloacele de care s'a folosit pentru aceasta a fost introducerea unei scrieri complicate, încurcate...”. Apoi, d-se arăta că principiile de care trebuie să se țină ortografia limbii române sunt, mai întâi, principiul fonetic, adică acela care cere să scriem toate sunetele pe care le pronunțăm, și, în al doilea rând, principiul morfologic, de care urmează să ne servim când avem de ales între pronunțări variate. De su vor respecta aceste principii, zice d-l Graur, atunci se va rezolva problema „alfabetizării” maselor (termenul de „alfabetizare” aparține dlui Graur). „Căci, conchide d-se, cu analfabeți și chiar cu oameni pe jumătate instruiți nu se poate construi socialismul”.

Scritând astfel, dl Graur făcea trei lucruri: afirma un neadevăr flagrant; repeta două fapte vechi și banale; comitea o omisiune, fără îndoială cu știință și voință.

Neadevărul: scrierea românească n'a fost niciodată complicată și încurcată. A fost, dimpotrivă, de o simplitate dumnezească. Ce s'ar putea spune, atunci, de ortografia engleză sau franceză, limbi de o străveche cultură, vorbite de popoare în orice caz mai „alfabetizate” decât al nostru, și chiar decât al patronilor dlui Graur?

Faptele vechi și cunoscute: criteriul fonologic a stat totdeauna, ca principiu general, la baza ortografiei românești, și tocmai deaceia ortografia limbii noastre a fost așa de puțin încurcată, așa de simplă, în comparație cu celelalte ortografii, inclusiv cea rusă. Iar criteriul morfologic a fost și el pururea avut în vedere în cazurile când limba română, ca toate limbile, prezenta variante, dublete, homofonii. Dl Graur se năpustește să deschidă uși gata deschise...

Omisiunea premeditată privește un al treilea principiu, care, după cel fonologic și alături de cel morfologic, trebuie să ne conducă în fixarea unei bune ortografii românești: criteriul etimologic. Acest criteriu a stat, stă, și va trebui să stea întotdeauna, la originea ortografiei noastre, nu ca un principiu de bază — acesta rămâne mereu cel fonologic — ci ca un îndreptar în cazurile când criteriul fonologic nu ne mai poate da soluții. Evident, criteriul etimologic este una dintre punctele care leagă și mai nemijlocit limba noastră de limba latină, și deaceia el nu poate fi pe placul stăpânilor dlui Graur; deci, la acest capitol, d-se era fatal constrâns la tăcere. Rămâne de văzut dacă va tăcea și guvernul R.P.R., când va fi să-și dea aprobarea cu cunoscuta lui competență, știut fiind că el nu este format din analfabeți, nici chiar din oameni pe jumătate instruiți, ci tot din cărturari unul și unul, oameni cu vechi, solidă și sistematică cultură...

### ORTOGRAFIA LUI GĂGĂ

Nimic nu avea mai puțină nevoie de „reformă”, în biata noastră țară, decât ortografia. Fiind de o simplitate rar întâlnită, ea nu aștepta să fie „simplificată”, ci doar precizată și poate chiar diversificată în câteva puține puncte.

Din nou ortografia ce se urăta. Hotărârea nu a luat-o românii ci străinii și instrăinații, cu scopul de a schimonosi frumoasa înfățișare scrisă a graului românesc. Deaceia, rezultatele la care se ajunge nu constituie o simplificare ci doar o deformare și ele nu sunt conforme nici cu fonetica, nici cu știința, nici cu spiritul limbii noastre. În unele cazuri, sunt deosebit de ridicole. Să luăm câteva exemple din „Proiectul ortografic” al dlui Graur, lingvistul cunoscut din serviciul armatei de ocupație.

Deci d-se afirmase, în articolul său de doctrină: „Primul criteriu de care trebuie să ținem seama când e vorba să stabilim o scriere corectă este cel fonologic, adică vom scrie toate fonemele pe care le pronunțăm și numai pe acelea”. Nu vom discuta pentru moment valabilitatea legii decretate de dl Graur, acela a principiului fonologic ca principiu unic, deși cum se va vedea, o scriere română corectă, ca și scrierea oricărei limbi indo-europene, trebuie să țină seama și de criteriul morfologic, pe care și dl Graur îl admitea în subsidiar, ca și de criteriul etimologic, de care dl Graur nici nu vrea să audă. Ne vom mărgini deocamdată să observăm la ce rezultate conduce propria sa lege, când o aplică d-se.

Ce să fie consecvenți cu sine însuși, dl Graur ar trebui să se mulțumească a constata că pronunțată românește și să transpună aceste constatări obiective în regulile sale ortografice. D-se face însă mai mult: pretinde să învețe pe români cum se cuvine să pronunțe... Căci scrie, la punctul 2 al proiectului său:

G. RACOVEANU:

## Surpriza dela Lund

Conferenței mondiale a bisericilor, ținută la Lund în August trecut, i-a fost dat să cunoască o serie de surprize. Cea dintâi, salutară cu bucurie, era prezența observatorilor catolici la conferință. Impotriva tuturor așteptărilor, Sfântul Oficiu a dat instrucțiuni vicarului apostolic pentru Suedia, Magr. Müller, să trimită „observatori” la Lund. Patru teologi catolici de seamă s'au prezentat la conferință. Faptul a fost subliniat, după cuvântul, de președintele adunării, arhiepiscopul Y. Brilioth al Upsalei.

A doua surpriză o rezerva conferinței episcopului anglican al Ceylonului, Rev. Lakdasa de Mel. Spre mirarea generală, episcopul a preamărit, în predica inaugurală ținută la 15 August, pe „Sfânta Fecioară Maria, pe care o vor feriți toate neamurile”.

O altă surpriză, care a îndurerat profund adunarea, a fost absența delegației numite de către Sinodul Bisericii grecești pentru Lund. Delegația fusese astfel alcătuită: mitropolitul Ambrosie de Elhiotis, mitropolitul Pantelimon de Salonic, mitropolitul Agathonikos de Kalavryta, precum și cunoscuții osârduitori pentru cauza ecumenică, profesorii: Alivisatos, Joannides și Karmiris.

Însăși, la patra și cea mai mare surpriză (care explică și neparticiparea delegației grecești): declarația făcută, în prima zi a conferinței, în numele Patriarhiei Constantinopolului de către conducătorul delegației acestei Patriarhii.

Patriarhul Athenagoras al Constantinopolului a declarat că, întru o Biserică ortodoxă a Răsăritului, nu se reprezintă la Lund de o înfrigură delegație și anume: delegația numită de Prea Fecioara Sa. Delegația aceasta a Patriarhului ecumenic era alcătuită din profesorii școlii grecești de teologie dela Halki: Hrisostomus Constantinides, Maximos Rapanellis, Emanuel Fotiadis, și Emilian Timiades, la care se adăugau cunoscuți teologi ruși, G. Florovskij și L. Zander. Conducerea delegației a fost încredințată exarhului din Londra, arhiepiscopul Athenagoras al Tiatirelor.

În numele Patriarhului ecumenic al Constantinopolului și în numele a 200 milioane de credincioși ai Bisericii ortodoxe a Răsăritului, pe care el îi reprezintă aci, arhiepiscopul Athenagoras a făcut o declarație de adăncă semnificație. Șeful delegației a adus Conferinței salutul Patriarhului ecumenic și a subliniat interesul Bisericii Răsăritene pentru unitatea Creștinătății. A declarat însă că are instrucțiuni să refuze a discuta cu cei de aci chestiuni de ordin dogmatic, deoarece în Biserica Răsăritului nu punctele de vedere teologice individuale, conținute în credința Bisericii întregi. Deaceia episcopii sinoadelor și-au rezervat dreptul de a hotărî numai asupra a ceea ce este fals în chestiuni de credință și a vestii ce este, sau ce nu este în conformitate cu credința Bisericii. Pentru aceste motive, delegația ortodoxă la Lund, astfel sub conducerea I. P. S. Sale, nu poate face altceva decât declarații pozitive și definitive asupra credinței ortodoxe; a se lăsa atrasă însă în discuții sterile asupra chestiunilor dogmatice, liturgice și de disciplină, ori a participa la vot în aceste chestiuni, nu!

Cel ce făcea aceste declarații, în numele Patriarhului de Constantinopol, era unul din cei șase Președinți ai „Consiliului Ecumenic al Bisericii”. Predecesorul său în această demnitate — răposatul arhiepiscop Ghermanos al Tiatirelor — obișnuise adunările „ecumenice” cu altfel de declarații. Dar lată că Biserica ortodoxă a Răsăritului își reia, printr-un gest, poziția pe care ea trebuie să o aibă. Practic, delegația Patriarhiei de Constantinopol era transformată, prin aceste declarații, în delegație de observatori. Ca și delegația catolică.

Vraștea din Biserica ortodoxă ale Răsăritului a putut oferi lumii spectacolul tăgăturii pe chestiuni de credință — întotdeauna s'au găsit episcopi și teologi mirenii ortodocși iubitori de călătorii și de „discuții sterile” asupra adevărilor stabilite pentru totdeauna de Sinoadă, împotriva „trafărilor eretici”.

Atitudinea delegației Patriarhiei ecumenice va îndurera, fără îndoială, pe mulți aventurieri ai teologiei: preoți urmăritori de putere, protopopi fără episcop, episcopi fără har, ș. a. m. d. Va îndurera și pe unii „progresiști” în treblele credinței. Dar nu e nimic de făcut: Biserica lui Hristos nu are ce căuta la lărmăoasele treburilor credinței, lată de ce — cu tot tonul răsesc al unora din formulările ei — declarația ortodocilor dela Lund însumează un îmbucurător semn de revenire la mlață.





## PSALMUL 6

I

Nu mă certa, Doamne, în mânia Ta  
și în urgia Ta, nu mă lovi!  
Măștiu fi mie, Doamne, căs neputincios!  
Vindecă-mă, Doamne,  
câci mi-s oasele zdrobite!  
Și sufletul mi-e zdrobit foarte;  
Tu însă, Doamne, până când...!

II

Întoarce-Te, Doamne,  
scapă sufletul meu;  
mântuiește-mă, după îndurarea Ta!  
Câci în moarte nu este aducere — aminte de Tine:  
laudă, dintre cei din Iad, cine Ți-aduce?

III

Sânt sfârșit de-atâta suspinare;  
cu plâns spăl, noaptea, patul meu;  
cu lacrimile mele așternutul meu îl scald.  
Ochii mei se sting de jale:  
m'au îmbătrânit dușmanii.

IV

Înlătură din fața mea,  
voi toți cei ce lucrați nedreptatea,  
câci Domnul a auzit glasul jălului meu!  
Domnul tăgăduiea mea a ascultat-o;  
rugăciunea mea, Domnul a primit-o!  
Rosească și să se turbure foarte  
toți dușmanii mei;  
degrab să dea dosul și să se rușineze!

## PSALMUL 13

I

Zice, în inima sa, nebului:  
„Nu este Dumnezeu!”  
S'au stricat, nebunii lucrează;  
nu mai e nimeni care să facă binele!  
Din ceruri, Domnul la seama  
la fiii oamenilor: la seama ca să vadă  
de se mai află vreunul care să albească minile  
și să caute pe Dumnezeu.

Toți au înnebunit; s'au depravat;  
nu mai e nimeni care să facă binele, —  
nu mai e niciunul!

II

Nu pricep, oare, cei ce lucrează nedreptatea, —  
cei ce mănâncă poporul meu  
precum ar mânca pâine?

Pe Domnul nu l-au chemat:  
tremura-vor atunci de spaimă,  
câci Dumnezeu stă de partea  
neamului cel drept.

Socoteala celui sărman  
ați vrut s'o încurcați;  
dar Domnul este scăparea lui.

De-ar veni din Sion mântuirea lui Israel!  
Să-l văd Iacov, vesel-se-va Israel,  
când Domnul soarta poporului său  
o va schimba.

(Traducere de Octavian Bărbulescu și  
George Racoveanu, după LIBER PSAL-  
MORUM. Nova e textibus primigeniis interpre-  
tatio latina cum notis criticis et exegeticis.  
Roma 1945).



Ușă de lemn, lucrată din porunca lui Vladislav Voievod, în 1453, pentru una din cele trei biserici ale mănăstirii Snagov. (Muzeul de Artă Religioasă din București).

## Stâna de Vale en août 1944 et l'évêque Frentiu

Lorsque j'arrivais à Stâna de Vale dans les premiers jours d'août 1944, je connaissais déjà un peu cette jolie localité grâce à une excursion d'avant guerre. Mais ce n'est qu'en ce mois d'août, si plein d'événements, que j'allais la connaître vraiment, elle et ses habitants de cette époque.

De Beluș, charmante petite ville près d'Oradea Mare, on montait vers Stâna de Vale par les montagnes, couvertes de forêts, une véritable symphonie verte de toutes les nuances. Le silence n'y était pas interrompu que par des gazouillis des oiseaux et le chant léger des ruisseaux de montagne, qui me faisait songer au chant des fontaines et des ruisseaux des jardins d'Alhambra à Grenade. Mais ici il n'y avait ni ruines, ni souvenirs.

Nous venions dans ce petit site de montagnes très las de corps et d'esprit après cinq années de guerre, perte de tant d'êtres chers, exode de Cluj, bombardements de Bucarest et la mort récente du frère de mon mari. C'est à Stâna de Vale que j'allais vivre les trois semaines de repos après l'affreux cauchemar mondial qui, du reste, allait bientôt recommencer grâce aux Russes bolchéviques. L'évêque Valeriu Frentiu, que je ne connaissais pas encore, mais qui connaissait mon mari, nous avait invités pour y passer le mois d'août. C'était un précieux cadeau qu'il nous faisait là, car sans trois semaines de repos je ne sais pas comment aurions-nous supporté les deux années suivantes des dures épreuves qui allaient se succéder jusqu'au 18 août 1946, date de notre départ de la Roumanie.

S'en doutait-il? Peut-être. Il cherchait pendant cette époque terrible d'exodes et de catastrophes à recueillir tous les réfugiés, à donner l'asile à tous les sans-gîte, à aider toutes les misères. Ainsi à Beluș se trouvait comme son hôte, l'évêque romain-catholique, Mgr. Robu, à Stâna de Vale, des sœurs catholiques-romaines de Huși de Moldavie et un père franciscain, etc. etc. A l'hôtel où l'on nous a admirablement logés, les chambres étaient jolies, grandes, nettes, les larges couloirs clairs et pleins de grandes plantes vertes et de lauriers-roses en fleurs. Des plantes et des lauriers aussi dans la vaste salle à manger dont les portes-fenêtres s'ouvraient sur la belle terrasse. Et plus bas, en descendant de la terrasse, on se trouvait devant une très petite église, pleine de parfums de fleurs et charmante dans sa simplicité. Derrière l'église une tombe, entourée d'une grille légère, surmontée d'une modeste croix de pierre et couverte de fleurs, tombe d'une jeune femme qui faisait songer plutôt au paradis qu'à la mort.

L'église était fraîche, noyée dans une demi-obscurité, car ses fenêtres n'étaient pas grandes. J'y allais tous les jours. Les catholiques-uniates roumains regardent le mois d'août comme le mois de Marie et tous les après-midi, vers le soir, il y avait un service et un sermon. C'est là que je vis pour la première fois l'évêque Frentiu et je fus frappée par sa piété si simple et pourtant si profonde. Sa silhouette était déjà alourdie par l'âge, mais dans son visage calme, un peu ridé, les yeux brillaient d'un éclat vif et jeune. Et jeune aussi était son sourire bon et paternel.

On aimait beaucoup l'évêque à Stâna de Vale où il régnait sur tout un petit monde. Les sœurs aux visages clairs s'occupaient de la maison, de la cuisine, servaient à table. Quelques-unes étaient jeunes et jolies, toutes gaies et aimables, malgré leur exil et leurs épreuves. Deux ou trois sœurs parlaient français et aimaient à m'interroger sur les églises de Paris qu'elles connaissaient par les lectures. Elles tenaient la maison dans une très grande propreté, mais je n'ai jamais vu de cuisines aussi belles et nettes. Là, cependant dirigeait tout „Monsieur Aurel”, ancien cuisinier-chef de l'évêché d'Oradea Mare, vieux retraité que l'évêque gardait toujours, sans le charger de travail. „Monsieur Aurel” venait tous les ans en été à Stâna de Vale et là il pratiquait encore son art culinaire. Il fallait le voir dans sa blouse et son haut bonnet, blancs comme la neige, s'affairant et expliquant aux sœurs les différents secrets de la cuisine. Si un peintre flamand avait vu monsieur Aurel, il n'aurait pas pu résister à la tentation de le peindre. Mais aux heures de service à l'église Monsieur Aurel se transformait, et apparaissait vêtu d'un complet irréprochable cravate bien nouée, gants et chapeau à la main. Plus tard, quand je le connus mieux et parvins à gagner sa sympathie, je lui demandai pourquoi il attachait tant d'importance aux détails de la cuisine et pourquoi il venait dans notre petite église rustique dans un costume si cérémonieux:

Parce que, me répondit-il, tout le mal du monde provient de ce que les gens ne veulent pas faire bien ce qu'ils doivent faire. Quand on fait la cuisine, il faut s'y appliquer de bon cœur, parce que c'est le bon Dieu qui a créé les aliments et qui nous les a donnés. Quand on va à l'église, il faut auparavant se laver et s'habiller de son mieux, parce qu'on le ferait, si l'on allait chez un prince ou un roi, et Dieu est plus grand que tous les princes et tous les rois.

Monsieur Aurel était philosophe à sa manière. Quand je quittais Stâna de Vale, il m'offrit un petit pot de confiture de melon, faite d'après sa recette et qui ne fermentait jamais.

De ma fenêtre d'hôtel je regardais souvent dans l'après-midi le chemin blanc qui descendait la montagne et plongeait dans la forêt. Tous les mercredis un long cortège s'en allait par cette route en la descendant. Des paysans en chemises blanches brodées, des paysannes en châles bariolés et aussi de petits ânes gris, de ce gris tourterelle, mat et soyeux. Un sac de chaque côté, les petits ânes marchaient lentement, un peu pensifs, un peu résignés, mais si jolis que je me rappelais les vers de Francis Jammes:

„J'aime l'âne si doux,  
Marchant le long des houx”.

Ici pas de houx. Mais quelle richesse des couleurs dans les costumes paysans, quelles broderies étincelantes et comme tout cela ébouit les yeux sous soleil éclatant de Roumanie.

Où vont-ils? demandai-je au dîner à l'abbé, l'infatigable et aimable directeur de Stâna de Vale.

Au marché, me répondit-il. Demain, c'est jeudi, il y a le „târg” (marché) hebdomadaire à Beluș.

Après le service et le sermon on se promenait souvent sur la terrasse en discutant toutes sortes de problèmes. On parlait religion, littérature, guerre. Au milieu de ces montagnes et ces forêts on ne craignait pas les bombardements qui devastaient alors toutes les villes de Roumanie. Et pendant les sept ou huit jours de sa présence à Stâna l'évêque prenait part à nos conversations.

Un soir on commentait l'idée que „pârintele” (abbé, père) Miclea venait de développer dans son sermon. Dans la vie des peuples et dans celle des hommes il y a des périodes de bonheur relatif et des périodes de souffrance. Or, c'est pendant ces dernières qu'on amasse un „capital de souffrance” qui paie nos péchés et nos mauvaises joies — car il y a aussi des joies bonnes et pures —, mais lorsque ce capital est épuisé, lorsque nous avons fait des dettes sur l'avenir, viennent de nouveau les périodes de la souffrance. Certes, Notre Seigneur paye pour nous plus que nous-mêmes, mais nous devons payer aussi. Car, en effet, tout un peuple paye parfois pour les crimes de quelques individus.

Dans mes souvenirs je revois souvent cette calme soirée sur la terrasse de l'hôtel, la haute silhouette malgré de l'abbé Miclea, et le bon visage de l'évêque, un peu pensif ce soir.

Savait-il, ou pressentait-il qu'il devait ajouter par son martyre une grosse somme au capital de la souffrance de son pays?

\*) cail moșești n. r.

MARYA KASTERSKA

VINTILĂ HORIA:

## ȚARA DIN VIS

Ruine, tăcere.  
Pași de soldați străini...  
Zi ori noaptea?  
Chipuri cunoscute  
Pe care nu vreau să le cunosc...  
M'am întors  
Nu știu când,  
Nu știu cum.  
Un vânt de nebulie  
M'a tras după el pe-o câmpie  
Și printre izvoare diavolești  
M'a scuturat în orașul chifug.  
(București?)  
Cum să fug?  
Cum să fug înapoi?  
Oamenii Strigol?  
Să nu-mi spuneti pe nume,  
Să nu mă trădați,  
E aici cineva  
Care nu mă vrea,  
O lume care nu-l a mea.  
Doamne, ia-mă din vis!  
Nu e adevărată  
Cetatea înveninată.  
E un vis, e un vis!  
Nu mă lăsa prins  
Nici închis.  
O statuă de rege  
Pe cerul aprins  
Vrea să se deslege  
Din blestem  
Și să fugă în lume.  
Dacă Te chem  
E ca să mă scoți  
De sub roți,  
Să mă redal  
Pierdutului rai.  
Nul Frate, frate,  
Nu-mi da mâna  
Nici nu mă bate,  
Istoria bătrâna  
M'a închis în zid,  
M'a închis în vis,  
Fără rost, fără vrere,  
Doamne, scoate-mă din părere.  
În numele Tatălui  
Al Fiului  
Al Sfântului Duh  
Din seninul văzduh  
Și-al sfântului care  
Mă va vindecare.  
Amin, cu limba, cu sângele,  
Măinile, plângere-le,  
Sunt închise  
Între sumbre culise.  
Eu, cu totul și cu totul de carne și dor,  
Mortal și nepieritor,  
Sunt închis  
În putreda Țară din vis.

VICTOR BUESCU:

## LUI

Ni l-au uclis asupritorii,  
Cenușa lui au dat-o'n vânt, —  
Dar au rămas în urmă-l zorii  
Neterminatului său cânt.

Simțirea lui de libelulă,  
Talentu-l demn de bariz mari  
S'au mistuit într-o celulă,  
Ca un Christos între tâlhari...

Dar iarăși domni vor fi illoși  
Întemnițatul Românii,  
Și-l vor cinsti cu drag nepoții  
Azasinatele-armonii!

Le-a dat, din beznă închisorii,  
Prin stihul lui prorocitor,  
Iluminările-aurorei,  
Nădăjduirea 'n viitor.

Prin veac, urmașii întregi-vor  
Neterminatu-l, dăru-l cânt  
Pe care el, răpus de viitor,  
L-a lăsat cu sine în mormânt,

Pe bolta Țării viltoroare  
El va urca mereu mai sus,  
C'a scris cu sânge-un vers pe care,  
Dacă-l lăsa, ni l-ar fi spus.

Domnul Gérard Stephaneșcu a publicat în „L'Observateur catholique”, din Septembrie al. articolul: „Violentes attaques contre la Religion de l'autre côté du „Rideau de Fer”.

La Chicago — U.S.A. s'a constituit Asociația „Nicolae Bălcescu”, formată din imigranți români din regiunea Chicago/Illinois. East Chicago și Gary/Indiana. Din comitetul Asociației fac parte domni: Maior I. Bumbăcescu, Prof. N. Răvaru, Slt. C. Ardeleanu, Av. I. Căvanu, N. Novacovschi, Prof. V. Bărbian, Slt. A. Butic, V. Ionescu, V. Filip, I. Simicla, I. Tolcea, I. Stăca și M. Roman. Sediul Asociației este: 2224 Grand Blvd., East Chicago, Ind./U.S.A.

În ziua de 23 Septembrie în biserică S. Paul din Frankfurt, s'a înmănat Profesorului Romano Guardini „Premiul Păcii”, instituit în 1950 de editorii germani.

ION STEGARU, Din poezia rezistenței mănăstirii ONOPREI PUSCĂRIȘUL, Poeme de închinare. Cu o prefață de Victor Buescu. Iașabona, 1952, 80 pagini.



## GRIVITA

de  
ION V. EMILIAN

...din România, din ziua în care declarase, la 9 Mai 1866, la Pitești, din minutul în care am pășit pe pământul nouului Mele patrii, am devenit Român, tânărul Domn nu era călăuzit decât de gândul de a organiza și întări această armată, cu ajutorul căreia spera că va obține neamul nostru. La sosirea sa în țară, găsisse de fapt o armată. Predecesorul său, Vodă-Cuza reușise, cu ajutorul unor instructori francezi, să ridice cele 7 batalioane și 7 escadroane îngăduite de Regulamentul Organic, la o armată permanentă de 25 batalioane, 8 escadroane și 4 baterii, organizând în același timp în miliții naționale pe toți barbații, de la 17 la 46 ani. Armata aceasta avea însă multe lipsuri. Inima corpului ofiteresc bătea încă pentru Cuza. În această ultimă privință, Domnul Carol proceda cu mult tact și înțelepciune. Astfel, el ordonă să nu se facă nicio măsură disciplinară împotriva ofițerilor care, printr-o cerere colectivă, ceruseră îndepărtarea din armată a camarazilor lor care participaseră activ la detronarea lui Vodă-Cuza M. O. 1866, Nr. 110, p. 487).

Fiind mereu în mijlocul unităților, în câmp și în tabere, participând direct la instrucțiunile lor, consemnând observațiile sale în minute rapoarte de inspecție, întărind spiritul de corp, Domnul Carol creștea în 11 ani o armată nouă, demnă de străvechea noastră tradiție militară.

În ajutorul declarării ostilităților, forțele noastre militare erau considerabile, mai ales dacă ținem seamă de greutatea financiară și de populația României la acea vreme (4.500.000 locuitori). Organizarea acestor forțe era următoarea:

## I. Armata permanentă:

Infanterie: 16 Regimente de Linie (fiecare regiment a 2 Batalioane), 4 Batalioane de vânători și 2 companii Jandarmi pedestri.

Cavalerie: 3 Regimente de Roșiori (trei și nu două cum pretinde Serviciul Istoric al Armatei Ruse, Regimentul 3 Roșiori a fost înființat la 1869, prin contopirea escadronelor de călărași „permanenți”, comandantul acestui regiment a fost Colonelul Donici) și 2 Escadroane de Jandarmi călări (transformate mai târziu în „Regimentul de Escortă Regală”).

Artillerie: 4 Regimente (a 6 baterii, dintre care una călărească; fiecare baterie a 6 tunuri), 1 Companie de artilerie și 1 Parc de artilerie.

Trupe tehnice: 1 Batalion de Geniu, compus din 1 comp. pionieri, 1 comp. de mine, 1 comp. pontonieri și 1 comp. telegrafisti. Spre stăruință, camarazii noștri genști, menționăm numele comandantului acestui unic batalion de geniu, bunicul nobililor lor arme: **Majorul Gheorghe Zamfir**.

Flota: 3 mici vase de Dunăre, deservite de 12 ofițeri și 372 matoșii.

Trupe administrative: 1 Escadron de Tren (140 cai de tracțiune și 25 cai de sea) și 1 Companie Sanitară, având, în afară de personalul medical, 81 subofițeri-sanitari și 200 brancardieri. Această companie a mobilizat 2 spitale de companie (fiecare a 400 paturi) și 4 secții de ambulanță divizionare. În privința serviciului nostru sanitar, Statul-Major rus a avut cuvinte de laudă: „Das Sanitätswesen war ziemlich breit organisiert und hoch entwickelt” („Der Russisch-türkische Krieg 1877-1878”, veröffentlicht von der Kriegsgeschichtlichen Commission des Kaiserlich Russischen Hauptstabes, herausgegeben von der Direktion des k. u. k. Kriegs-Archivs, Wien 1902, I. Band, pag. 61).

Nu putem încheia capitoul consacrat armatei permanente fără a nu menționa și pomierii, trupă făcând parte la noi din armata activă și recrutată, la acea epocă, din artilerie. Pentru instrucția celor 2 batalioane și 15 secții de pomieri erau prevăzute 100 piese de artilerie. Ele au fost utilizate, în parte, ca artilerie de asediu, participând la împresurarea Plevnei (dacă nu mă'nșel: și la Vidin. De fapt pomierii primiseră un glorios botez al focului în

lupta din Dealul-Spirei, la 13 Septembrie 1877

## II. Armata Teritorială:

Infanterie: 16 Regimente de Dorobanți (a 2 batalioane).

Cavalerie: 8 Regimente de Călărași (a 4 escadroane).

Milițiile locale la căror efectiv nu poate fi exact determinat.

## III. Armamentul:

Pentru acele timpuri, armamentul trupelor permanente era considerat modern (Infanteria de Linie și Vânători: Pușca „Peabody”; Artileria: tunuri „Krupp” de 87 mm.) Armamentul Dorobanților și Călărașilor era însă învechit, inferior celui turcesc.

Din totalul acestor unități, Domnul Carol a organizat 2 Corpuri de Armată (comandate de generali **G. Lupu** și **Alexandru Radovici**), fiecare corp dispunând de 2 divizii. Cele 4 divizii au fost comandate inițial de: **Colonel Mihail Cerchez**, **General Gheorghe Manu**, **Colonel Ion Logait** și **General Gheorghe Angelescu**. În plus: **Brigada de Roșiori**, comandată de **Colonelul Cretzianu**. În compunerea diviziilor de infanterie, trupele teritoriale și cele active au participat în egală măsură. Fiecare divizie era alcătuită astfel: 1 Batalion de Vânători, 1 Regiment de Linie, 2 Brigăzi de Dorobanți (4 regimente), 1 Brigadă de Călărași (2 regimente) și 1 Divizion de Artilerie a 3 baterii. Fiecare Corp de Armată dispunea de 1 Regiment de Artilerie, iar Brigada de Roșiori de 3 baterii călărești. Aceasta este armata care ne-a dat independența și a săvârșit Dinaștiei o coroană de oțel.

Pe măsură ce trupele rusești pătrundeau în interiorul țării, unitățile noastre erau concentrate în Oltenia, escadroane de călărași și batalioane de dorobanți asigurând paza malului dunărean și în Muntenia, până la sosirea rușilor. Turcii deschid, ei ceidintăi, focul asupra pozițiilor noastre, la Oltenița și la Calafat, înainte de declararea de Independență (Corpurile Legiuitoare au votat Moțiunea de Independență la 9 Mai: a doua zi, 10 Mai, această moțiune a fost adusă la cunoștința întregii țări, odată cu Proclamația Domnului și Ordinul său de zi către Oștire).

La 15 Mai, Domnul Carol era la Calafat. În același zi el ordonă bateriilor Regimentului 1 Artilerie din Craiova să deschidă focul asupra Vidinului. În amintirea acestui eveniment, regimentul a luat, mai târziu, numele de „Regule Carol I”. La 10 Iunie, trupele rusești trec Dunărea în Bulgaria, prin punctul Zimnicea-Sistov, în timp ce unități mai puțin importante pătrund în Dobrogea. La Petersburg se vorbea de o simplă „promenadă”, până la Constantinopol, armatei române revenindu-i probabil misiunea de a păzi depozitele rusești și de a escorta prizonierii.

În acest timp dispozițiivul trupelor române era următorul: Grosul: în regiunea Cetate-Calafat-Ciupercei-Rast-Băilești; Divizia 4-a: dela Bechet până la confluența Olteului, ocupând cu 2 batalioane și o baterie orașul Turnu-Măgurele; Cartierul Domnesc: la Polana-Dolj, în casele Marincu. Forțele române, totalizând 52 batalioane, 40 escadroane și 24 baterii erau gata, așteptând doar ordinul să treacă Dunărea.

La demersurile noastre în acest sens, guvernul imperial răspundea însă agentului nostru diplomatic la Petersburg (Generalul Ghica) cele ce urmează: „Seine Majestät der Kaiser fordert Rumänien zu einer Operation südlich der Donau nicht auf; falls aber die rumänische Regierung eine ähnliche Operation auf eigene Kosten und Gefahr zu unternehmen wünscht, könnte dies nur unter Wahrung der unbedingten Einheitlichkeit der Oberleitung seitens des Oberkommandanten der kaiserlich russischen Armee erfolgen...”

## Scrierea limbii române

„Într-o parte a Munteniei, ă e pronunțat e după consoanele s și j. Trebuie să se scrie ă, așa cum se pronunță în restul țării, peste tot unde această vocală este cerută de morfologie sau de formarea cuvintelor. Deci nu frunțase, oacheșe, chiriașe, tovarășe... ci frunțasă, oacheșă, chiriașă, tovarășă, păpușă...”

Prin urmare, dl Graur nu mai tinde să reformeze ortografia, adică transcrierea sunetelor, ci chiar suntele, adică limba însăși, ceea ce e cu totul altceva, și e cel puțin riscat. Dsa își calcă propria sa doctrină, după care vom scrie toate fonemele pe care le pronunțăm și numai pe acelea. Căci unificarea sunetelor prin ukaz sare dincolo de reforma ortografică. Dl Graur e deci de două ori illogic; dar parcă de logică îi arde dumisale!

Și iată, imediat apoi, la punctul 3, dl Graur continuă cu legiuirea sa aberantă, admitând că: „se pot scrie și cu e și cu ă (ambele forme fiind consacrate de scriitorii) cuvintele formate cu sufixul -eș sau -eșă bătrânețe-bătrâneță, politețe-politeție...” Dacă însă se admite principiul formelor consacrate de scriitori — principiu foarte important, fără îndoială — el nu poate fi aplicat numai acestui caz ci tuturor, și atunci întreg proiectul dlui Graur sare în aer.

Dar „logica” dlui Graur merge încă și mai departe, și ea devine deadreptul hazlie. Voină să simplifice ortografia, dsa începe prin a crea un semn în plus, un i cu călculă (ca ă), care să reprezinte pe i scurt (care nu formează silabă) și să-l deosebească astfel de i silabic. Acest semn nou va permite dlui Graur să scrie cu un singur i toate pluralele, și articulate și nearticulate (pantofi-pantotii), ca și — auziți bine! — genitivul și dativul singulare ale substantivelor feminine! Reformatul ne cere deci foarte serios să scriem al casi, al găini (exemplele sunt cele date de dl Graur...), al mesei, al ferestri... Ne umflă răsul; nu tot așa scria, de multă vreme și faimosul Găgă, popularul personaj creat de verva lui Manzatti, în neuitatele lui scrisori adresate tușii? (pardon: tuși, după ortografia Graur). Și pentruca noua ortografie să reproducă fără gres pe aceea a lui Găgă, școlarul leneș și pururi repetent, dl Graur mai pretinde să desființăm pe x și să scriem: egzamen, egzistă, egzemplu, „așa cum se aude”, cu g în loc de x, adică cu două litere în loc de una. Halal logică, stranie simplificare!

Mărturisim că suntem datori dlui Graur câteva clipe de sănătoasă lăraritate: ne-a înveselit egztraordinar cu egztrm de egzaltantele sale egzemple. Drept recunoștință propunem ca numele noi scriiturii să fie: „ortografia Găgă-Graur”.

N. I. HERESCU

...din România, din ziua în care declarase, la 9 Mai 1866, la Pitești, din minutul în care am pășit pe pământul nouului Mele patrii, am devenit Român, tânărul Domn nu era călăuzit decât de gândul de a organiza și întări această armată, cu ajutorul căreia spera că va obține neamul nostru. La sosirea sa în țară, găsisse de fapt o armată. Predecesorul său, Vodă-Cuza reușise, cu ajutorul unor instructori francezi, să ridice cele 7 batalioane și 7 escadroane îngăduite de Regulamentul Organic, la o armată permanentă de 25 batalioane, 8 escadroane și 4 baterii, organizând în același timp în miliții naționale pe toți barbații, de la 17 la 46 ani. Armata aceasta avea însă multe lipsuri. Inima corpului ofiteresc bătea încă pentru Cuza. În această ultimă privință, Domnul Carol proceda cu mult tact și înțelepciune. Astfel, el ordonă să nu se facă nicio măsură disciplinară împotriva ofițerilor care, printr-o cerere colectivă, ceruseră îndepărtarea din armată a camarazilor lor care participaseră activ la detronarea lui Vodă-Cuza M. O. 1866, Nr. 110, p. 487).

Fiind mereu în mijlocul unităților, în câmp și în tabere, participând direct la instrucțiunile lor, consemnând observațiile sale în minute rapoarte de inspecție, întărind spiritul de corp, Domnul Carol creștea în 11 ani o armată nouă, demnă de străvechea noastră tradiție militară.

În ajutorul declarării ostilităților, forțele noastre militare erau considerabile, mai ales dacă ținem seamă de greutatea financiară și de populația României la acea vreme (4.500.000 locuitori). Organizarea acestor forțe era următoarea:

I. Armata permanentă:

Infanterie: 16 Regimente de Linie (fiecare regiment a 2 Batalioane), 4 Batalioane de vânători și 2 companii Jandarmi pedestri.

Cavalerie: 3 Regimente de Roșiori (trei și nu două cum pretinde Serviciul Istoric al Armatei Ruse, Regimentul 3 Roșiori a fost înființat la 1869, prin contopirea escadronelor de călărași „permanenți”, comandantul acestui regiment a fost Colonelul Donici) și 2 Escadroane de Jandarmi călări (transformate mai târziu în „Regimentul de Escortă Regală”).

Artillerie: 4 Regimente (a 6 baterii, dintre care una călărească; fiecare baterie a 6 tunuri), 1 Companie de artilerie și 1 Parc de artilerie.

Trupe tehnice: 1 Batalion de Geniu, compus din 1 comp. pionieri, 1 comp. de mine, 1 comp. pontonieri și 1 comp. telegrafisti. Spre stăruință, camarazii noștri genști, menționăm numele comandantului acestui unic batalion de geniu, bunicul nobililor lor arme: **Majorul Gheorghe Zamfir**.

Flota: 3 mici vase de Dunăre, deservite de 12 ofițeri și 372 matoșii.

Trupe administrative: 1 Escadron de Tren (140 cai de tracțiune și 25 cai de sea) și 1 Companie Sanitară, având, în afară de personalul medical, 81 subofițeri-sanitari și 200 brancardieri. Această companie a mobilizat 2 spitale de companie (fiecare a 400 paturi) și 4 secții de ambulanță divizionare. În privința serviciului nostru sanitar, Statul-Major rus a avut cuvinte de laudă: „Das Sanitätswesen war ziemlich breit organisiert und hoch entwickelt” („Der Russisch-türkische Krieg 1877-1878”, veröffentlicht von der Kriegsgeschichtlichen Commission des Kaiserlich Russischen Hauptstabes, herausgegeben von der Direktion des k. u. k. Kriegs-Archivs, Wien 1902, I. Band, pag. 61).

Nu putem încheia capitoul consacrat armatei permanente fără a nu menționa și pomierii, trupă făcând parte la noi din armata activă și recrutată, la acea epocă, din artilerie. Pentru instrucția celor 2 batalioane și 15 secții de pomieri erau prevăzute 100 piese de artilerie. Ele au fost utilizate, în parte, ca artilerie de asediu, participând la împresurarea Plevnei (dacă nu mă'nșel: și la Vidin. De fapt pomierii primiseră un glorios botez al focului în

lupta din Dealul-Spirei, la 13 Septembrie 1877

## Început de an școlar în înstrăinare

E o dimineață de toamnă răcoroasă, dar totuși plină de soare. În oraș este o fortașă neobișnuită: azi începe școala. E o plină de farmec, sau de tristețe, pentru școlari?

Vezi ghiozdane nouă-nouă, încă goale, fețe vioale și multă, multă sârbădnicie. Băieții, gata de luptă, sunt așa de mândri, care de care vrea să-și arate superioritatea.

— „Tu în ce clasă ești?”

— „Sunt în a treia” — primar! — și cu o privire plină de milă se uită la cel din clasă a doua. Cât despre cei din clasă întâi, nici nu se mai uită la ei, îi pândesc doar cu coada ochiului. Sunt un pic timizi și tin strâns mâna mamei sau a tatălui. E prima lor zi dintr-o nouă viață — frumoasă —, dar și ultima lor zi de adevărată copilărie. Cine nu-și aduce aminte de prima lui zi de școală?

Fetele, care de care mai mândre și poate mai serioase, se adună în mădăse stăruie. Parcă simți de pe acum oarecare superioritate feminină, care dispare la primul clopoțel de recreație.

— „Eu am fost la bunica la țară, vai, da frumos a fost, parcă-i veșnic sărbătoare!”

— „Și eu am fost la mare. Dar știu, din

cauza profesoarei ălea de matematică, am avut o corigență și, firește, mama m'a pisat să învăț. Dar eu tot m'am distrat, și am citit o carte frumoasă...”

Cel dintâi spini din coroana atât de frumoasă a copilăriei!

Undă gând mă frământă:

Oare ce fac bieții copii de la noi de-acasă?

Și oare ce fac copiii noștri asvârșiți de soarte prin toate colțurile lumii? Încep și ei școlile străine? Primele lor cărți și primele lor basme vor fi și anul acesta tot în limbi străine? Din fragedă vârstă, se hrănesc din trecutul altor țări, în timp ce pârâinți luptă cu greu — cei care luptă — să păstreze un graiu strămoșesc, și poate chiar amintirile care se împănesc într-un trecut ce ne pare când prea frumos, când prea urât. Ei au cel puțin un trecut; ce pot oare ține minte acești copii?

Frumoasă-i copilăria, chiar s'între străini, dar cât de frumoasă ar fi dacă acești copii din atâtea colțuri ale lumii ar putea să adoarmă cu gândul la „a fost odată ca niciodată, den'ar fi fost nu s'ar povesti”, cum adormeam și noi odată!

RODICA DOINA POP



## INFORMATIUNI

Președintele Harry S. Truman a numit pe d. Harold Shantz ministru al Statelor Unite în Republica P. Română.

Episcopul evanghelic al Berlinului, Dr. Otto Dibelius a acceptat invitația patriarhului Alexie al Moscovei de a vizita Moscova. Călătoria va avea loc la sfârșitul lui Noiembrie 52. Dr. Dibelius va fi însoțit de episcopii Hahn și Lilje și de fiul său consilier superior bisericesc Dibelius.

Radio București anunță înființarea Ministerului Siguranței Statului. Conducerea noului minister a fost încredințată fostului ministru al Interioarei, Alexandru Drăghici. În locul devenit vacant, la Interne, a fost numit Pavel Stan, fost ministru de Domenii.

Radio Moscova anunță că un tribunal al poporului va judeca zilele acestea, la Sofia, procesul unui grup de 40 catolici bulgari (28 clerici și 12 laici) acuzați de „activitate criminală față de democrația populară bulgară”.

Numărul poliștilor din zona sovietică a Germaniei fugiți din raia comunista în Berlinul de Vest, numai în cursul lunii Septembrie (între 1 și 27 Septembrie) s'a urcat la 303.

În primele zile ale lunii Septembrie, s'a ținut la București — cu o fast puțin obișnuit — sesiunea „Consiliului Uniunii Internaționale a Studenților” comunisti. Pe lângă puternica delegație sovietică, au mai sosit aici delegații din: Tunis, Guedelupa, Scoția, R. D. Vietnam, Peru, Madagascar, R. P. D. Germană, R. P. D. Bulgară, R. P. D. Chineză, R. P. D. Coreeană, Indonezia, Venezuela, Columbia.

Într-un „studiu”, publicat în Scântela din 5 Septembrie 52, un mare compozitor, anume C. Mugeanu, ne învinsurează să convingă lumea că în compozițiile lor D. G. Kiriac, G. Cucu și I. Vidu „au fost călăuziți de învățămintele glorioase școlare naționale ruse”...

Scântela a deschis, în coloana cu „Spectacolele din azi”, o rubrică nouă: Cronica. În numărul din 12 Sept. 52 cetim la „cronica” un singur fapt:

„Printr-un decret al Prezidiului Marii Adunări Naționale Ana Pauker a fost eliberată din funcția de vicepreședinte al Consiliului de Miniștri.”

Ca să se poată prezenta la proces!

În numărul viitor: N. I. HERESCU, Scrierea limbii române (II).

## Infelix culpa

astăzi, de Uniunea Sovietică. Noi nu suntem de acord cu metodele sovietice (căci suntem oameni subțiri); dar recunoaștem că acolo, în Răsărit, nu zămislește viltorul omenirii.

Ori, lucrurile nu stau deloc așa. Intellectuali occidentali judecă pe date perimate. La 1848 „istoria” se manifesta într-adevăr prin dilemele cunoscute: revoluție sau reacțiune, libertate națională sau imperiile conservatoare, etc. În 1950, datele problemei sunt cu totul altele: Asia reîntră în istorie; lumea societăților arhaice suferă prefaceri nemăsurabile până acum; creștinismul întâmpină din nou, după o suprafețe de o mie de ani, celelalte religii pe picior de egalitate; umanismul occidental e sili și-l lărgescă viziunea, ca să nu se provincializeze; descoperirile psihologiei de adâncime silesc omul modern să la cunoaștință de tot ce precedă viața lui personală, și să încerce o nouă sinteză; descoperirile fizice nucleare îl silesc să-și găsească seama de „principiul complementarității” al lui Oppenheimer care, pentru prima oară în istoria Spiritului, afirmă că mai multe descrieri ale lumii, deși opunându-se reciproc într-un raport de contradicție mutuală, își au fiecare validitatea lor și, ca atare, sunt necesare înțelegerea lumii.

Acestea sunt datele problemei în 1950; acesta e momentul istoric de care trebuie să ținem seama ca să nu fim, zvârliti la lada cu gunoi a istoriei!

Dar complexul de culpabilitate al occidentalilor de bună credință îi împiedică să trăiască în prezent, să înțeleagă lumea de azi și să pregătească lumea de mâine. Ei sunt încă teroizați de fantomele trecutului. Pentru că „Revoluția socială” de care se face alăta caz, aparține deja trecutului. Miturile, ideologia și jargonul comunismului derivă din filosofia secolului XIX, pe care „istoria” a depășit-o de mult. Revoluția sovietică a naufragiat, spiritalizată, într-o înfundătură din care nimeni și nimic n-o mai poate salva. Realitatea clarelor sociale e redusă necontenit prin dictatura exercitată de Soviete în țările ocupate. Problema socială trebuie pusă în alți termeni decât o puneau empiriștii secolului XIX; trebuie, adică, să se țină seama de tot ce omul modern a aflat despre condiția umană în ultimii cincizeci de ani. În această direcție merge istoria. Ideologia revoluției ruse reprezintă astăzi reacțiunea. Căci Revoluția ținută către eliberarea totală a omului. Ca să fiți în pas cu vremea nu aveți decât să căutați unde se pun problemele eliberării și a libertății omului. Fiți siguri că în acele centre spirituale (care pot fi simpli indivizi, sau grupuri, sau tradiții) se elaborează lumea de mâine.

Încercați să spuneți toate acestea occidentalilor de bună credință, „neutraliștilor” de astăzi. Avem această datorie față de un Occident care, deși ne-a trădat în Evul Mediu, ne-a adus mari servicii în ultima sută de ani. Nu e deloc exclus ca noi, cei din Estul Europei, să avem ca „misiune istorică” tocmai această operă de trezire a Occidentului, de alungare a fantomelor născute din sentimentele lui de culpabilitate.

MIRCEA ELIADE

## STALIN OFERĂ LUMII PACEA...

DEOCAMDATĂ SE DECLARĂ MULȚUMIT CU CE A „NEGUSTORIT”

În lunga sa cuvântare ținută în fața „reprezentanților a 59 țări” aduși la Berlin, în luna Iulie, pentru a proslăvi binefacerile tăcerii instaurate de Stalin în Cehoslovacia, în România, în Polonia, în Ungaria, în Bulgaria, în Țările Baltice, în Coreea și în proprii țară, Frédéric Joliot-Curie, președintele „consiliului mondial al păcii”, a prezentat lumii o nouă dovadă că U.S.A. pregătește o „cruciadă” împotriva pașnicilor cuceritori ai țărilor susnumite:

„Cum pot fi altele interpretate — a spus comunistul francez — cuvintele Președintelui Truman adresate, în ziua de 5 Mai anul acesta, unei delegații de emigranți români:

„Veți trăi din nou ca popor liberi! Pentru aceasta, veți avea întregul nostru sprijin. Și de-mi voi putea realiza programul, veți trăi ca să vă vedeți iarăși în țară liberă!” (USA-Bulletin Nr. 1578, 29 Mai 1952).

„Aceasta este mărturisirea cea mai limpede că programul său nu este altceva decât un program de război!”

Savantul comunist are, precum se vede, două cântare pentru fapte. Când Stalin robește Cehoslovacia, sau Coreea, asta se cheamă pace; când președintele Truman nu vrea să recunoască punerea în lanțuri a acestor popoare, atunci se cheamă război.

La Berlin, agenții lui Stalin au vorbit de pacea pe care o oferă lumii 800.000.000 de oameni. În numele a opt sute de milioane de Cehi, de Români, de Polonezi, Bulgari,

Unguri, Chinezi etc.) care nu mai pot vorbi, vorbește astăzi Iosif Vissarionovici. Și anume: propune lumii pacea. În numele lor: în numele unei treimi din populația planetei.

Stalin se declară, așadar, deocamdă, mulțumit cu ce are. Stă în inima Thuriniei germane; Viena este în pământ ocupat de Ruși; s'a înălțat la Port Arthur; se sprijină pe Himalaya și are fereastră la Adriatică. Ar mai fi vrut, e drept, ceva: ar fi vrut să ajungă vecin cu Franco. A vrut să la Germania și Austria „ca din strachină”; dar încercarea de a provoca revoluție în Franța și în Italia a eșuat lamentabil. Ar mai fi dorit Elveția (pentru cașurii) și Iranul. Dar neașteptata reacțiune din Coreea l-a trezit. Se pare că este absolut sigur că un război cu America și cu cealaltă lume vestică va însemna pieirea lui. Deaceia vrea pace. Se mulțumește cu ce a tălărit până acum...

Stalin se găsește în situația brigandului care năvălind, prin surprindere, în gospodăria unui om pașnic, i-a prădat casa, i-a necinsit soția, i-a răpit copiii și turmele. Și când cel prădat pretinde restituirea avutului lui — închizând ochii la toată spurcarea făcută — brigandul țipă că e... atacat; că asta vrea să turbure pacea; că asta vrea război...

Nu, nu! Dacă Stalin vrea cu adevărat pace, — „să dea banii înapoi!” G. R.

## REPUBLICANEC

## AVICENNA A FOST MOSCALI

În URSS a fost sărbătorit luna trecută „milenarul” unui mare om de știință: Ibn Sina, cunoscut sub numele de Avicenna, „născut în Tadzhikistanul sovietic”.

Intr-adevăr Avicenna s'a născut în apropiere de Buchara, Pământul în care s'a născut el la anul 980 este astăzi moscallesc. Născătorii lui au fost Arabi. Avicenna a scris tratate de medicină, de logică, de fizică, de metafizică. Nu le-a scris, evident, în rusete; ci în limba arabă (câteva în persană). Operele lui au fost traduse, pe la mijlocul secolului al 12. lea, în latinește. Despre scrierile lui au aflat, decurând, și comunistii. Au aflat, anume, că Avicenna ar fi fost ateu. Deci „pe linia” lui Marx — Lenin — Stalin. Pedoasupra: născut în pământ rusesc. Deci: și prin naștere și prin idei, comunist rus. De aci prilej de sărbătorire.

Fiind sărbătorit în URSS, trebuia să fie proslăvit și de guguștocii din R. P. R. Ceeace s'a și întâmplat:

„Sub auspiciile Comitetului pentru sărbătorirea milenarului lui Avicenna a avut loc o adunare festivă în cadrul căreia acad. Dr. Ștefan Milcu a conferențiat despre viața și opera marelui savant, medic și filosof sovietic Abu Ali Ibn-Sina Avicenna”. (Rom. Lib., 20 Aug. 1952). Ce a spus, la Atenue, emeritul acad. Milcu? A spus că: „Avicenna a fost un mare patriot; un fiu al poporului. Învățătură Avicenna, cu 1000 de ani în urmă, a luptat împotriva exploatarei poporului; împotriva castei militariste; împotriva obscurantismului religios. El a îndrăznit să spună într-o epocă când (1) religia era atotputernică că (2) nicio credință nu este mai puternică decât necredința lui”.

Atât a înțeles inteligentul conf. acad. dr. M. din gândirea aceluia care a spus că primul și nemijlocul produs al lui Dumnezeu este inteligența...

La „exponatul” Milcului asistau iluștrii academicieni (democrați și populari), patriarhul Justinian (cu suite), învățătură emerit V. Atomulescu, Jile Pigule și alți oameni de știință democratici populari...

## INTELCTUALITATE NOUĂ

Într-un „studiu” publicat de „România Liberă” (20 Aug. 52), Acad. Prof. Ilie Murgulescu ne arată cum stă treaba cu cultura prin Republică:

„În țara noastră, ca niciodată, înfloresc știința, literatura, arta. Această realitate este oglindită de proiectul de Constituție, atunci când prevede la articolul 17 că statul român democrat popular, asigură dezvoltarea culturii poporului român și a culturii minorităților naționale socialiste în conținut, națională în formă”.

În cadrul acestui proces transformator care se desfășoară în țara noastră și pe tărâmul culturii, se schimbă din temelii și condiția de viață și activitate a intelectualului. Ca dela cer la pământ se deosebeste această condiție de situația impusă intelectualului în vremurile de dominație a burgheziei și moșierimii.

Drumul pe care trebuie să-l bată cultura cea nouă „patriotică internațională” (internățională, fiindcă nu e națională; patriotică, fiindcă e moscallescă) este acesta:

„Călăuziți de partid pe drumul lichidării rămășițelor dușmănoaselor concepții antiștiințifice, intelectuali noștri noi se îndepărtă tot mai mult pe calea acelei științe care, așa cum ne arată tovarășul Stalin, „nu se izolează de popor, nu stă departe de popor, ci este gata să-l slujească, să-l facă cunoscut toate cuceririle sale științifice”. Intelectuali noștri studiază astăzi cu pasiune invincibilă știința marxist-leninistă, călăuză sigură a cercetărilor, cheazăla progresului muncii lor științifice. Combătând perfidele ideologii cosmopolite a dușmanului, intelectuali noștri își întăresc tot

## INFORMATIUNI

„Scântela” din 3 Sept. 52 publică următoarele știri:

„Luni, 1 Septembrie 1952, Tribunalul Militar Teritorial București, depășit la Poarta Ariei a pronunțat sentința în procesul bandei de sabotori și diversioniști dela construcția Canalului Dunăre-Marea Neagră. Au fost condamnați la moarte pentru crimă de sabotorie a propagării economiei naționale a R.P.R.:

Georgescu Gheorghe Topazile  
Nichta Dumitru  
Rozel Aurel-Rotenberg  
Vasilescu Nicolae zis Colorado  
Cernătescu Petre

(Acuzații Nichta Dumitru și Vasilescu Nicolae au mai fost condamnați și la 25 ani muncă silnică pentru crimă de amenințare a pașii popoarelor și la 10 ani închisoare corecțională pentru încercări de agitație. Vor executa pedeapsa cea mai grea).

Au mai fost condamnați:  
Frangopol Nicolae la muncă silnică pe viață pentru crimă de sabotorie a propagării economiei naționale a R.P.R., la 25 ani muncă silnică pentru crimă de amenințare a pașii popoarelor și la 10 ani închisoare corecțională pentru încercări de agitație.

Clorapcu Mircea la muncă silnică pe viață pentru crimă de sabotorie a propagării economiei naționale a R.P.R.

Ionescu Oprean la 25 ani muncă silnică pentru crimă de sabotorie a propagării economiei naționale a R.P.R., 25 ani muncă silnică pentru crimă de amenințare a pașii popoarelor și la 10 ani închisoare corecțională pentru încercări de agitație.

Nițescu Constantin la 25 ani muncă silnică pentru crimă de sabotorie a propagării economiei naționale a R.P.R.

Vieru Petre la 20 ani muncă silnică pentru crimă de sabotorie a propagării economiei naționale a R.P.R., la 20 ani muncă silnică pentru crimă de amenințare a pașii popoarelor și la 10 ani închisoare corecțională pentru încercări de agitație.

Toți acuzații au fost condamnați la 10 ani degradare civică.

Oamenii muncii care se aflau în sala procesului au aplaudat furtunos dreptă sentința a Tribunalului Militar.

Între 23-26 Septembrie s'a ținut la Königsstein-Taunus congresul pentru Biserica prigoniată, „Kirche in Not”, la care au luat parte peste 200 persoane (în mare parte preoți), reprezentând toate națiunile de dincolo de Cortina de Fier. Au mai participat delegații din Germania, Belgia, Olanda, Austria, Elveția și Italia. Pr. Flaviu Popan a prezentat un referat despre prigoana comunistă și starea actuală a bisericilor din România. Joi seara, în prezența Cardinalului Iosif Frings, s'a ținut o oră de rugăciune pentru cel prigoniți. Pentru credincioșii români, pentru preoți, episcopi și pentru cei deportați sau condamnați s'a rostit, cu acest prilej, un rugăciune în limba română. Sperăm că acest Congres, care a contribuit atât de mult la cunoașterea creștinătății martirizate, să aducă, nu peste mult, roadele religioase dorite.

În zilele de 16—17 August s'a ținut în parohia S. Mihail din Aurora, Illinois, Adunarea Generală a Asociației Românilor Catolici din America. La Liturgia solemnă, celebrată de toți preoții români, s'a citit, în românește și în englezește, Scrisoarea Apostolică a Sfântului Părinte, Papa Pius XII, lea, adresată anul acesta Clerului și poporului nostru persecutat în România. Această scrisoare a fost tipărită în două milioane de exemplare și distribuită tuturor celor prezente. La banchetul care a urmat, au luat parte episcopul Boylan din Rockford, Mons. John Kirk, Domnul Augustin Popa, din partea Comitetului Național dela Washington, și numeroase personalități din lumea americană. Cuvântările și cântările au fost înregistrate de Vocea Americii.

La închiderea Congresului catolic din Berlin, Arhiepiscopul din Köln, Card. J. Frings, a rostit o rugăciune, recitată în același timp în cele 15.000 parohii catolice din Germania. Între altele a spus: „Tu, Doamne, ești Stăpânul popoarelor și Stăpânul Statelor. Nu ne lăsa să cădem în mâinile celor ce te urăsc!” Nunțul Apostolic din Germania, Mons. A. Muench, a combătut în cuvântarea sa materialismul, îndemnând pe credincioși să se roage împreună cu Sfântul Părinte, pentru ca lucrarea în favoarea adevăratei păci să fie înconștinată de succes.

Între 18—21 August a. c., a avut loc la Universitatea din Uppsala cel de al IV-lea Congres Internațional de Științe Onomastice, sub egida lui „Unesco”, cu peste 250 de participanți.

România a fost prezentată prin domni profesor Sever Pop, dela Universitatea Catolică din Louvain, și Victor Buescu, dela Universitatea din Lisabona. Primul a făcut o comunicare despre „Centrul Internațional de Dialectologie Generală” din Louvain, iar secundul despre „Un nou toponim latin de derivație, în România”.

Cardinalul Iosif Frings, arhiepiscopul Coloniei, a declarat în ziua de 25 Septembrie într-o adunare a tineretului catolic german din arhiepiscopia Coloniei, că după datele pe care le deține, în închisorile din zona sovietică a Germaniei se află astăzi aproape 200.000 de oameni, adică de șase ori mai mulți decât în vremea regimului nazist. Într-un singur lagăr — K. Z. Sachsenhausen — se află în prezent 12—14.000 de persoane. Între aceștia tineri între 13—15 ani, condamnați de tribunalele sovietice la câte 10—25 ani muncă silnică, pentru învinuirea de sabotaaj.

INDREPTAR apare odată pe lună. Redacția și Administrația: Dr. Flaviu Popan, München 5, Kapuzinerstraße 38, DEUTSCHLAND

## ROATA

Terminând cu toți adversarii politici burghezo-capitaliști, conducătorii R.P.R. au început să se mândrească între ei. Radio București a și anunțat condamnarea la închisoare a lui Vasile Luca și a 23 colaboratori ai săi, pentru sabotaaj și sustragere de bani publici. Toți cei 24 au primit între 15 și 2 ani de temniță. Procesul — și condamnarea — Anel Pauker și a lui Teoharie Georgescu urmează!

Câtă ironie a sorții! Dacă comunistii nu le vor face, între timp, de petrecanie, și Ana și Teoharie și Vasile vor fi liberiți din închisoare de către... criminalii capitaliști, fasciști și imperialiști americani! (Evident, dacă nu se vor decide — din motive de ispașă creștinească — să rămână mai departe în pușcăriele chibaburești).

## TOT LIBERTATEA...

La congresul mondial al Luteranilor ținut la Hanovra, reprezentanții comunității luterane din R. P. Ungaria au protestat energic împotriva afirmațiilor, făcute aici de alți luterani, că luteranii din Ungaria au ar mai fi liberi să laude pe Dumnezeu cum le place lor. (Și au dreptate; dacă lor le bine-plăce să-l laude conform normativului dat de Karpov, cine le poate băga vină?).